

ИЗВЕШТАЈ О ЦИЉЕВИМА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА – РУМУНИЈА –

Извештај је припремљен у оквиру пројекта Empower – learn – led – Expand: YOUth4SDGs changing the rules transforming our world

Подршка Европске комисије производњи ове публикације не представља потпору садржају који одражава само ставове аутора и Комисија не може бити одговорна за употребу садржаних информација.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Циљеви одрживог развоја у Румунији

У септембру 2015. године, Румунија се придружила лидерима 193 чланице Уједињених нација, на Самиту о одрживом развоју, у усвајању Агенде за одрживи развој до 2030. године, универзалног програма за глобално деловање на развоју који промовише равнотежу између три димензије одрживог развоја - економски, друштвени и еколошки. По први пут, акције су упућене подједнако развијеним земљама и земљама у развоју.

У средишту Агенде 2030 налази се 17 циљева одрживог развоја (SDGs), познатих и као глобални циљеви. Глобални циљеви су поставили амбициозан акциони план за наредних 15 година ради искорењивања екстремног сиромаштва, борбе против неједнакости и неправде и заштите планете до 2030.

Румунија придаје велики значај Уједињеним нацијама, организацији са универзалним занимањем, која је највећи мултилатерални оквир за решавање великих глобалних питања, укључујући дугорочне развојне циљеве.

За Румунију су миленијумски развојни циљеви представљали комплементарно оруђе за мобилизацију унутрашњих акција у циљу подршке економском и друштвеном развоју. Агенда 2030 превазилази миленијумске развојне циљеве, држећи на дневном реду питања као што су искорењивање сиромаштва, образовање и здравство и решавајући нова, попут мирних и инклузивних друштава. Све земље морају осигурати да су одговарајуће политике припремљене за имплементацију ове агенде. Земље треба да промовишу инклузивне и ефикасне институције и разраде политике засноване на владавини права, људским правима, женским правима, равноправности полова и повећаном учешћу жена.

Румунија у потпуности подржава идеју да Агенду 2030 морају спровести локалне институције, директно одговарајући на потребе грађана. Њихове потребе, интереси и бриге морају се решити формулирањем локалних и националних развојних стратегија.

Румунија је посвећена спровођењу циљева одрживог развоја на националном нивоу и ревидираће Националну стратегију одрживог развоја ради интеграције циљева одрживог развоја. Социјална искљученост је идентификована као велики изазов за спровођење циљева. Ревидирана румунска стратегија ће се фокусирати на подршку укључивању особа са инвалидитетом, младих и жена у развојне политике. Искорењивање сиромаштва захтева пристојне могућности запошљавања, а спречавање и искорењивање социјалне искључености захтева политику социјалне кохезије.

Као чланица Европске уније, Румунија доприноси постизању циљева одрживог развоја не само на националном, већ и на међународном нивоу кроз подршку коју пружа земљама у развоју путем званичне развојне помоћи. Искуство које је Румунија стекла у процесу транзиције могло би се поделити са земљама заинтересованим да имају користи од такве подршке.

Румунија је развила тренутни Добровољни национални преглед (VNR) поводом обележавања 100 година од Велике уније, пружајући информације о процесу имплементације Агенде 2030 и њених циљева одрживог развоја (наглашавајући циљеве који се разматрају ове године). Преглед представља напредак који је до сада постигнут и циљеве за 2030. годину, који су резултат анализе показатеља одрживог развоја из више сектора и од сада ће представљати референтну линију за даљи развој Румуније, у духу Агенде за одрживи развој до 2030. године.

Садашњи Програм владе из своје визије наводи принцип „Не остављај никога иза себе“, бавећи се свим политикама и приоритетним акцијама у интегрисаном приступу. Прва Национална стратегија одрживог развоја Румуније (NSDS) разрађена је 1999. године, ревидирана 2008. (годину дана након приступања ЕУ), а сада смо у процесу ревизије Стратегије ради локализације Агенде одрживог развоја до 2030. године и 17 SDGs. Процес локализације циљева одрживог развоја започео је 2016. године, снабдевајући и VNR и преглед NSDS.

Институционалну архитектуру за одрживи развој у Румунији чине Међуминистарски одбор задужен за координацију политике одрживог развоја коју води заменик министра, министар животне средине (са члановима који су потпредседници свих владиних институција), подкомитет за одрживи развој Парламента Румуније и Одељење за одрживи развој при кабинету премијера.

Биодиверзитет Румуније се може описати као јединствен и великодушан, који пролази кроз све нивое еколошких система, па је стога главни разлог зашто бисмо требали имати регионално партнерство да бисмо зауставили смањење биодиверзитета, сузбијање изумирања врста и деградацију екосистема услед антропољских утицаја. Програм заштите животне средине кроз очување биодиверзитета (део Програма владе 2018-2020) бави се основном улогом станишта у очувању биодиверзитета, при чему главно циљно станиште представљају шумски екосистеми.

Мала зависност Румуније од увозних енергетских ресурса, у комбинацији са структурним променама у економији, доводи до смањења и релативног опадања енергетски интензивних индустрија, помажући земљи да избегне велике поремећаје током поновљене енергетске кризе у Европи. Румунија има географску локацију која погодује енергији ветра, сунца и воде, као и минералним ресурсима са значајним неискоришћеним потенцијалом узрокованим уштедама примењеног одрживог развоја и кружне економије. Енергетски сектор има битан допринос развоју Румуније са снажним утицајем на економски раст, благостање и животну средину. Да би дугорочно испунио очекивања потрошача, румунски енергетски сектор мора постати чистији, економски робуснији и технолошки напреднији.

Признајемо потенцијал скока у одговарајућем еколошко-економском сучељавању са нашим природним капиталом представљеним потрошњом енергије. Када се овај потенцијал искористи, он ће покренути непредвиђено економско повећање и смањење антропог утицаја на животну средину, ослобађајући одрживу технологију и економски раст који би нам омогућио извоз енергије и добре праксе за регионално зелено партнерство. Један такав пример смањења наше потрошње енергије у одрживе сврхе представља програм Греен Хоусе (Green House Programme) који има за циљ смањење употребе енергије потребне за грејање домаћинства, помоћу топлинске изолације и соларних панела. У протеклих 15 година успели смо да постигнемо 24% (и нешто више) удела обновљиве енергије у производњи енергије, циљ који је постигнут за 2020. годину, углавном уз помоћ соларних панела и ветра, коришћењем когенерирања електричне енергије.

Румунија има дугу традицију одрживог и отпорног друштва и једна је од најстаријих одрживих руралних цивилизација у Европи, богата природним ресурсима и људским знањем о томе како живети у складу са природом. Револуционарно дело „Закон ентропије и економски процес“ које је 1971. објавио Николас Џорџеску-Роџен (Nicolae Georgescu-Roegen) представља прекретницу у развоју концепта одрживог развоја. За Румунију, као и за све земље, одрживи развој није једна од неколико могућих опција, већ једини рационални изгледи за напредак као нације.

У Румунији је у процесу имплементације циљева одрживог развоја, пре избијања пандемије COVID-19, постигнут већи економски напредак него у социјалном и еколошком пољу. Пандемија је успорила имплементацију циљева одрживог развоја, а у неким случајевима и назадовала. Криза је захватила све сегменте становништва, све секторе економије и сва подручја земље и не чуди што погађа најугроженије групе, разоткривајући неједнакости у нашем друштву и додатно погоршавајући постојеће разлике. У овом контексту, једно је јасно, наиме, усмеравање напора ка имплементацији циљева одрживог развоја, што је основа за издржљив, правичан и одржив опоравак.

Да би циљеви одрживог развоја успели у Румунији и стога, Агенда 2030, заједно са обавезама Европске уније, ова стратегија је изграђена око грађана и потреба будућих генерација.

Стратегија полази од претпоставке да одрживи развој представља оквир размишљања који ће, када једном буде прихваћен и савладан од грађана, помоћи у стварању праведнијег друштва, дефинисаног равнотежом и солидарношћу и способног да се носи са променама које доносе актуелни глобални, регионални проблеми, и национални, укључујући демографски пад. Брига државе према грађанину и поштовање грађана према институцијама, према ближњем, моралним вредностима и културној и етничкој разноликости довешће до одрживог друштва.

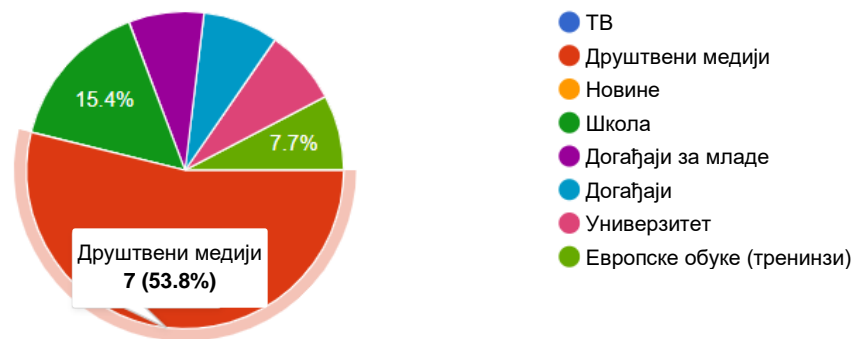
Анкетирање младих људи

У оквиру пројекта KA2 „EIE Empower - learn - led - Expand: YOUth4SDGs changing the rules transforming our world“ (EIE Оснажите - учите - водите - Проширите: YOUth4SDGs мењајући правила која мењају наш свет), развили смо упитник за идентификацију потреба које имају наши млади из Румуније. Анкета је дистрибуирана у заједници GEYC и међу младима из Румуније.

Анкету је попунило 17 људи у доби од 16 до 51 године, који долазе из различитих средина. 64,7% наших учесника биле су жене, а 35,3% мушкарци. Од укупног броја учесника, 76,5 % имало је знање о циљевима одрживог развоја, док 23,5 % није имало знање о теми и раније није чуло за циљеве одрживог развоја.

Ако јеси, где си чуо о циљевима одрживог развоја?

- 13 одговора

Слика 1. Извори

Главни извори које су наши учесници поменули били су друштвени медији, школе, европски тренинзи, догађаји за младе, универзитет и ТВ (као што се види на слици 1).

ИСКОРЕНИТИ СИРОМАШТВО

Истраживање је открило да учесници сматрају да је сиромаштво важно и веома важно у Румунији и за младе. Сви учесници мисле да институције Румуније не чине довољно у борби против сиромаштва, али сматрају да Европска унија чини нешто, али не много.

ИСКОРЕНИТИ ГЛАД

Одговори су открили да су глад и одржива пољопривреда важна питања у Румунији. Њихово мишљење је да наша земља и Европска унија не чине готово ништа у борби против глади и промовисању одрживог руралног развоја.

КВАЛИТЕТНА ЕДУКАЦИЈА

Учесници истраживања сматрају да Европска унија преферира боље образовне путеве, а ниво задовољства могућностима учења је средњи.

ЈЕДНАКОСТ ПОЛОВА

Из датих одговора можемо приметити да родна равноправност није вредност наше земље, али се слажу да је у Европској унији родна равноправност вредност.

ПРИСТОЈАН РАД И ЕКОНОМСКИ РАСТ

Сматрају да постоји могућност боље будућности у Румунији и Европској унији.

СМАЊЕЊЕ НЕЈЕДНАКОСТИ

Неједнакост је једно од питања покренутих у Румунији и Европској унији, али постоје велике наде у бољу будућност.

ОДРЖИВИ ГРАДОВИ И ЗАЈЕДНИЦЕ

Румунија је инклузивнија, сигурнија, отпорнија и одрживија него у прошлости, а испитаници сматрају да наша земља ради на подизању стандарда. Осим тога, млади људи имају прилику да активно учествују у променама у својој заједници.

КЛИМАТСКЕ ПРОМЕНЕ

Сви учесници се слажу да су климатске промене важно питање у нашем друштву и да су млади свесни тога, али не подузимају ништа у решавању проблема. Мишљења су да се ситуација неће побољшати или погоршати и да наша влада не чини довољно у том правцу.

МИР, ПРАВДА И СНАЖНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ

Осећаји су да наше друштво није фер и инклузивно и да наша земља сигурно не би живела боље да није део међународних институција.

Лично мишљење анкетираних:

"Мислим да ће климатске промене утицати на све нас и довољно брзо, потреба за акцијом је тренутна."

„Искрено, живимо у времену промена, посебно важних с обзиром на климатске промене, а радње које сада предузимамо ће одредити какву ћемо будућност имати. Верујем у нашу генерацију и нашу способност да делујемо локално док размишљамо глобално."

„Надам се да ће се ови циљеви промовисати на начин који ће подићи свест и дати прилику свим грађанима да активно учествују у спровођењу и одржавању ових иницијатива. Да би се направиле промене и створила боља и одржива будућност света, све земље морају да се уједине и предузму мере у том правцу. Људи морају да схвате да њихово индивидуално понашање има глобални утицај и да ће кораци које сада предузму на овом дугом путу дати могућност следећим генерацијама да консолидују ову основу и изграде светлији свет. Промена почиње иницијативом сваког од нас и свака особа може дати пример и инспирисати предузимањем радњи када нико други неће преузети ризике и труд."